

Az ország törvényhozása elfogadta, hogy a nem nyomtatott publikációk tára is a nemzeti archívum része lehessen. Ennek bekövetkezése előtt a kulturális tárca felkérte a legális letéti könyvtárakat és a publikációs ipar testületeit az önkéntes letéti mozgalom gyakorlatára.

További információ: www.bl.uk

/Library Hi Tech News, 19. köt. 7. sz. 2002. p. 47./

Az Egyesült Királyságban csekély az érdeklődés az e-könyvek iránt

Az Egyesült Királyság könyvtáraiban az elektronikus könyvek kevésbé terjednek, használatuk kisebb mértékű, mint az USA-ban. Több egyetemi könyvtárban foglalkoznak ezzel a problémával, szemináriumokat és konferenciákat tartanak, de az e-könyvek használata az ország könyvtáraiban nagyon esetleges. A 208 nyilvános könyvtárban végzett felmérés szerint a válaszolóknak csak 13%-a szolgált e-könyveket olvasóinak. A könyvtárak mintegy fele foglalkozik e-könyvek állományának kialakításával a jövőben. Több mint 30%-uk érdektelen e téren, anyagi megfontolások és egyéb okok miatt.

Az internethez való hozzáférést, ami ugyancsak nehezen indult a 90-es évek elején, ma már csaknem valamennyi könyvtárban megvalósították, és remény van arra, hogy az e-könyvek állományának fejlődése is ezt a példát követi.

/Library Hi Tech News, 19. köt. 7. sz. 2002. p. 28./

Az egyetemi kutatók e-könyv használati hiányosságai az USA-ban

Előző hírünknek némileg ellentmond az amerikai Outsell piackutató cég egy felmérése, amelynek eredményei szerint az USA egyetemein az elektronikus könyvek használata elmarad a várakozástól. Az egyetemi hallgatók, oktatók és kutatók között végzett felmérés szerint a olvasók előnyben részesítik a hagyományos nyomtatott könyveket és folyóiratokat. A megkérdezettek 18%-a használ rendszeresen e-könyveket; 97%-uk hagyományos nyomtatott médiumokat, 78%-uk nyomtatott kivonatokat, és 75%-uk e-folyóiratokat olvas. A felmérés eredményei ellenére az Outsell úgy véli, hogy

az e-könyvek hamarosan terjedni kezdenek az oktatási és a bibliográfiai művek piacán. A cég elemzője szerint való igaz, hogy az e-könyvek használata egyéb formátumokhoz képest nagyon csekély, de viszonylag kevés ilyen médium van még forgalomban. Szerinte az e-könyvek remélt használata még nem következett be, de egyre fontosabbá válik, különösen a „nemlineáris” tartalmú dokumentumok piacán, mint a bibliográfiai művek, kézikönyvek és oktatási anyagok.

További információ: www.outsellinc.com

/Information World Review, 183. sz. 2002. szeptember, p. 2./

E-könyv-olvasók „tablet”-PC-vel való alkalmazásra

Az elektronikus könyvek (e-könyvek) olvasásának megoldását a nagy szoftvertársaságok az ún. „tablet”-PC-k (kézi számítógépek) tömegmértékű elterjedésétől várják. A személyi számítógépeknek ez az új osztálya a személyi digitális szervező, más néven menedzserkalkulátor és a notesz-PC-k (notebook) kombinációja, megfelelő olvasóprogrammal ellátva ideális e-könyv-olvasó rendszernek látszik. A *Microsoft Reader Tablet version 2.5* nevű szoftver kihasználja és továbbfejleszti a tablet-PC-k előnyös tulajdonságait: a javított szerkesztési eljárásokat, a képernyő forgatását és más szemléltetési lehetőségeit. A cél a kényelmes olvasás elősegítése.

Az olvasórendszer ingyenesen letölthető az alábbi címen: www.microsoft.com/reader/default.asp

/Information World Review, 183. sz. 2002. szeptember, p. 26./

Automatikus telefonos könyvtári figyelmeztető rendszer

A ScanSoft cég *RealSpeak* nevű szintetikus beszédrendszerét használják a *Sirsi* automatikus hangválaszoló telefonos értesítőrendszerben. Az SVA rendszer könyvtári szolgáltatások használóit telefonon értesíti – napi 24 órás üzemben – a kölcsönzés megújításáról, könyvek státusáról, a kölcsönzött művek beérkezéséről, közelgő könyvtári eseményekről stb. A használóknak módjuk van személyi információk kérésére PIN-kódos védelemmel.

A Sirsi a RealSpeak szöveg-beszéd átalakító szoftvert hasznosítja hangszintetizálásra az információk belső és külső továbbítására. Az SVA rendszert felhívó könyvtárhasználók érdeklődésükre automatikus választ kapnak kölcsönzésről, lejáratról, várt dokumentumokról stb. A beszédszintetizáló rendszer 19 nyelven képes kommunikálni a használókkal.

További információ: www.scansoft.com

/Information Retrieval and Library Automation, 38. kötet. 3. sz. 2002. p. 4./

Három könyvtár csatlakozott a 24/7 Virtuális Tájékoztatópult (VRD) rendszerhez

Egy brit, egy amerikai és egy ausztráliai könyvtár vesz részt a 24/7 VRD rendszerben, megosztott automatikus globális könyvtári tájékoztató szolgáltatásként. A szolgáltatás neve: „Válaszok most, bármikor, bárhol.” Az újonnan belépő könyvtárak használói bővített üzemű tájékoztatópulthoz fordulhatnak referenzkérdéseikkel. Mindhárom könyvtár 8 órás szolgáltatást lát el. A szolgáltatás igénybevételéhez a három könyvtár egyikének webhelyén a „Válaszok most” ikonra kattintva online tehetik fel a tájékoztatópultnak kérdéseiket, amelyekre egy könyvtáros válaszol, lehetőleg azonnal.

Az egyik VRD-résztvevő, az USA-beli Richlandben működő könyvtár elnyerte Észak-Amerika legjobb könyvtára címét 2001-ben. Ez a könyvtár testvérkönyvtári kapcsolatba lépett a másik két kontinensen levő könyvtárakkal.

További információ: www.richland.lib.sc.us,
www.brisbane.qld.gov.au,
www.somerset.gov.uk/libraries

/Information Retrieval and Library Automation, 38. kötet. 3. sz. 2002. p. 5./

A Kongresszusi Könyvtár kis virtuális tájékoztatópult szolgáltatást indított

Az LC és az OCLC együttműködésében kifejlesztett QuestionPoint szoftverrel működő Virtual Re-

ference Desk (VRD = virtuális könyvtári tájékoztatás) projekt keretében a könyvtárak tájékoztató könyvtárosokat érhetnek el az USA-ban és a világ más országaiban is. A VRD a Kongresszusi Könyvtár válogatott olvasótermeiben áll rendelkezésre, hétköznapiokon délután 2-től 3-ig. A VRD szolgáltatást a könyvtárak online tájékoztató szolgáltatásáról lehet elérni a „Kérdezz egy könyvtárost” ikonra kattintással, aminek nyomán a használó e-mailben küldheti el kérdéseit, és kap válaszokat. A válaszokat a használó saját könyvtárának tájékoztató könyvtárosa adhatja meg, vagy másik, a rendszerben ugyancsak részt vevő könyvtár tájékoztatópultjához kerül, ahol ha mód van rá, választ adnak.

A jövőben a Kongresszusi Könyvtár egyre több olvasóterme bevezeti a VRD rendszert, és az üzemidő is meghosszabbodik. A szolgáltatásra a részt vevő könyvtáraknak elő kell fizetniük, de az olvasóknak ingyenes.

További információ: www.questionpoint.org,
www.loc.gov/rr/askalib

/Information Retrieval and Library Automation, 38. kötet. 3. sz. 2002. p. 5./

Gabriel: javított hozzáférés Európa nemzeti könyvtáraihoz

A régebbi Gabriel rendszert, amely Európa nemzeti könyvtárainak kapuátjárójaként ismert, megújították és bővítették. A rendszerben 41 európai ország nemzeti könyvtára vesz részt. Az angol, francia és német nyelvű internetszolgáltatás a nemzeti könyvtárak nyomtatott és elektronikus állományairól tartalmaz információkat, és instrukciókat ad arra, hogyan érhetők el azok online katalógusai és szolgáltatásai. A keresőgép egyidejűleg több webhelyen végezhet keresést. A Gabriel rendszert öt európai szerver tükrözi. A rendszert újabban az Európai Nemzeti Könyvtárak Kincsei nevű online kiállítással bővítették, amely képi válogatást közöl a különböző nemzeti könyvtárak ritka és különösen értékes tárgyairól.

További információ pl.: www.bl.uk/gabriel,
www.ddb.de/gabriel stb.

/Information Retrieval and Library Automation, 38. kötet. 3. sz. 2002. p. 6./